

KVALITETSDEKLARATION

Statistik om kommunal familjerådgivning 2021

Ämnesområde

Socialtjänst

Statistikområde

Familjerådgivning

Produktkod

SO0206

Referenstid

År 2021

Statistikens kvalitet	3
1 Relevans	3
1.1 Ändamål och informationsbehov	3
1.1.1 Statistikens ändamål	3
1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov	3
1.2 Statistikens innehåll	3
1.2.1 Objekt och population	3
1.2.2 Variabler	3
1.2.3 Statistiska mått	4
1.2.4 Redovisningsgrupper	4
1.2.5 Referenstider	4
2 Tillförlitlighet	4
2.1 Tillförlitlighet totalt	4
2.2 Osäkerhetskällor	4
2.2.1 Urval	5
2.2.2 Ramtäckning	5
2.2.3 Mätning	5
2.2.4 Bortfall	5
2.2.5 Bearbetning	7
2.2.6 Modellantaganden	7
2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig	7
3 Aktualitet och punktlighet	7
3.1 Framställningstid	7
3.2 Frekvens	7
3.3 Punktlighet	7
4 Tillgänglighet och tydlighet	7
4.1 Tillgång till statistiken	7
4.2 Möjlighet till ytterligare statistik	8
4.3 Presentation	8
4.4 Dokumentation	8
5 Jämförbarhet och sam användbarhet	8
5.1 Jämförbarhet över tid	8
5.1.1 Påverkan till följd av covid-19	9
5.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
5.3 Sam användbarhet i övrigt	9
5.4 Numerisk överensstämmelse	9
Allmänna uppgifter	9
A Klassificeringen Sveriges officiella statistik	9
B Sekretess och personuppgiftsbehandling	9
C Bevarande och gallring	9
D Uppgiftsskyldighet	9
E EU-reglering och internationell rapportering	10
F Historik	10
G Kontaktuppgifter	10

Statistikens kvalitet

1 Relevans

1.1 Ändamål och informationsbehov

1.1.1 Statistikens ändamål

Syftet med statistiken är att belysa omfattningen av den kommunala familjerådgivningen. Den kommunala familjerådgivningen hjälper till genom att erbjuda rådgivningssamtal för att på så sätt bearbeta samlevnadsproblem och konflikter. Detta sker främst i par och familjerelationer.

1.1.2 Statistikanvändares informationsbehov

Statistiken över socialtjänstens insatser för kommunal familjerådgivning ingår i Sveriges officiella statistik. Enligt lagen om den officiella statistiken (2001:99) ska officiell statistik finnas för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Den ska vara objektiv och allmänt tillgänglig. Den ska vidare framställas och offentliggöras med beaktande av behovet av skydd för enskilda. I kompletterande förordning (2001:100) finns föreskrifter om vad som är officiell statistik och vilka myndigheter som ansvarar för den.

1.2 Statistikens innehåll

1.2.1 Objekt och population

Målpopulationen är de ärenden som upprättas inom den kommunala familjerådgivningen under referensåret. Ett ärende kan påbörjas, vara pågående eller avslutats under året. Insamlingen avser hela populationen. Objekten utgörs av de relationer som är orsak till ärendena.

1.2.2 Variabler

Följande variabler redovisas i den officiella statistiken om kommunal familjerådgivning:

- Totalt antal ärenden under året.
- Totalt antal samtal under året.
- Totalt antal personer, 18 år eller äldre, under året.
- Totalt antal personer som besökte familjerådgivningen under året fördelade efter ålder.
- Antal ärenden som påbörjades under året fördelade efter relationens art.
- Antal parrelationsärenden som påbörjades under året fördelade efter relationens längd.
- Antal personer som sökt rådgivning i ärenden som påbörjades under året fördelade efter ålder.

- Antal ärenden som påbörjades under året fördelade efter antal barn under 18 år.
- Antal hemmavarande barn i ärenden som påbörjades under året fördelade efter ålder.
- Antal umgängesbarn och växelvis boende barn i ärenden som påbörjades under året fördelade efter ålder.
- Totalt antal ärenden som avslutades under året.
- Antal ärenden som avslutades under året fördelade efter en bedömning av var tyngdpunkten i behandlingens innehåll legat.
- Antal ärenden som avslutades under året fördelade efter behandlingens omfattning.

1.2.3 Statistiska mått

Antal och antal per 1 000 invånare.

1.2.4 Redovisningsgrupper

Redovisning görs på riks-, läns- och kommunnivå.

1.2.5 Referenstider

Uppgifterna avser året 2021.

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Eftersom varken ram- eller urvalsförfarande föreligger kan uppgiftsrapporteringen identifieras som den huvudsakliga felkällan. En viss osäkerhet om kvaliteten i de insamlade uppgifterna finns, bland annat beroende på skillnader i organisation och rutiner hos kommunerna. Kommunernas redovisning är ibland en sammanställning av uppgifter från flera uppgiftslämnare, vilket kan medföra olika tolkningar av de definitioner som används. Brister och fel i inrapporteringen är svåra att upptäcka eftersom uppgifterna samlas in på aggregerad nivå.

Huruvida covid 19-pandemin har påverkat svarsfrekvensen är svårt att säga. Svarsfrekvensen har minskat sedan året innan.

2.2 Osäkerhetskällor

Den största osäkerhetskällan är felrapporteringar. Dessa kan i många fall bero på att kommunerna har varierande organisation och rutiner. I vissa fall har kommuner inhämtat uppgifterna från olika uppgiftslämnare vilket kan ge utrymme för skilda tolkningar av undersökningsvariablerna.

2.2.1 Urval

Totalundersökning med Sveriges samtliga kommuner.

2.2.2 Ramtäckning

Ingen över- eller undertäckning förekommer.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om kommunal familjerådgivning samlas in på aggregerad nivå från samtliga kommuner en gång per år.

En kommun kan driva familjerådgivning i egen regi, träffa avtal med annan kommun som driver familjerådgivning i egen regi, eller anlita en eller flera privata familjerådgivningsbyråer. En byrå kan anlitas av en eller flera kommuner.

Det är kommunen som är ansvarig att lämna uppgifter till statistiken. Om kommunen har anlitat en eller flera utförare av den kommunala familjerådgivningen kan kommunen samla in uppgifter från respektive utförare och därefter lämna in uppgifter till statistiken. Det är även vanligt att uppgifter lämnas direkt av den eller de utförare som kommunen anlitat för den kommunala familjerådgivningen, om kommunen inte driver den i egen regi.

För insamling av uppgifterna användes ett frågeformulär (webbenkät). Ett missiv med information om insamlingen skickades till kommunernas uppgiftslämnare, med hänvisning till SCB:s uppgiftslämnarsida. Webbenkäten innefattade instruktioner till uppgiftslämnaren avseende de uppgifter som efterfrågades. Varje uppgiftslämnare tilldelades ett unikt identitetsnummer för varje kommun som den redovisade för. Identitetsnumret användes för åtkomst till respektive kommuns webbenkät.

Generellt är det svårt att bedöma förekomsten av mätfel i de statistikuppgifter som lämnats. En viss osäkerhet finns, bland annat beroende på skillnader i organisation och rutiner hos kommunerna samt att uppgifter för en och samma kommun kan hämtas från flera uppgiftslämnare.

2.2.4 Bortfall

Det är 17 kommuner som inte har svarat på enkäten. Bortfallet framgår av respektive tabell. För vissa frågor i enkäten saknas svar från ett antal kommuner, så kallat partiellt bortfall. Det partiella bortfaller varierar mellan frågorna och framgår av respektive tabell.

En uppgift som saknar värde (bortfall) bortfallskompletteras, dvs. uppgiften ersätts med ett skattat variabelvärde. De bortfallskompletterade värdena redovisas inte för respektive kommun, däremot ingår de i beräkningen av variabelvärdena för redovisningsgrupper till exempel riket och län.

Variabelvärde för redovisningsgrupp redovisas inte om befolkningen i kommuner med bortfall överstiger 10 procent av den totala befolkningen i redovisningsgruppen. Bortfallet i en enskild fråga kan antingen gälla hela frågan eller delar av frågan. De flesta frågorna är sådana att både en totaluppgift och deluppgifter som summerar till totaluppgiften ska anges. Det kan exempelvis gälla det totala antalet personer över 18 år som besökt familjerådgivningen som ska fördelas på åldersklasser. Bortfallet kan i dessa fall vara av två typer:

- Totaluppgift finns men deluppgift har bortfall.
- Totaluppgift har bortfall.

Bortfallskorrigeringen görs av Statistikmyndigheten (SCB).

När totaluppgift finns, men deluppgift har bortfall:

Samtliga deluppgifter ska bortfallskompletteras.

Fördelningen i riket används som hjälpinformation enligt:

$$\tilde{x}_{ik} = \frac{\sum_{j \in g} x_{jk}}{\sum_{j \in g} X_j} X_i$$

$\tilde{x}_{ik}$ = bortfallskompletterad deluppgift k för kommun i

x_{jk} = deluppgift k för kommun j

X_i = total för kommun i

X_j = total för kommun j

Summa över j som tillhör ($\in$) g betyder summa över kommuner i riket som har kompletta svar.

När totaluppgift har bortfall:

Hela frågan ska bortfallskompletteras.

Motsvarande uppgift i riket används som hjälpinformation enligt:

$$\tilde{X}_i = \frac{\sum_{j \in g} X_j}{\sum_{j \in g} B_j} B_i \qquad \tilde{x}_{ik} = \frac{\sum_{j \in g} x_{jk}}{\sum_{j \in g} B_j} B_i$$

$\tilde{X}_i$ = bortfallskompletterad total för kommun i

$\tilde{x}_{ik}$ = bortfallskompletterad deluppgift k för kommun i

X_j = total för kommun j

x_{jk} = deluppgift k för kommun j

B_j = befolkning för kommun j

B_i = befolkning för kommun i

Summa över j som tillhör ($\in$) g betyder summa över kommuner i riket som har kompletta svar.

2.2.5 Bearbetning

Förekomsten av felaktigheter på grund av bearbetningsprocessen är sannolikt små.

2.2.6 Modellantaganden

Inga modellantaganden görs.

2.3 Preliminär statistik jämförd med slutlig

Ingen preliminär statistik tas fram.

3 Aktualitet och punktlighet

3.1 Framställningstid

Statistiken publicerades 6 månader efter mätperioden.

3.2 Frekvens

Statistiken publiceras vid ett tillfälle under år 2022 och avser statistik för det föregående året. Insamlingen av uppgifter avseende år 2021 har skett under 2022. Ett missiv med information samt inloggningsuppgifter till webbenkäten skickades via epost den 14 januari 2022. Påminnelse 1 skickades via epost den 24 februari 2022. Påminnelse 2 skickades via epost den 4 mars 2022. Insamlingen stängdes den 14 mars 2022.

3.3 Punktlighet

Statistiken publiceras enligt publiceringsplanen.

4 Tillgänglighet och tydlighet

4.1 Tillgång till statistiken

Statistiken publiceras på MFoF:s webbplats.

4.2 Möjlighet till ytterligare statistik

Viss möjlighet till specialbearbetningar finns. Då uppgifterna samlas in på aggregerad nivå är dock redovisningsmöjligheterna begränsade.

4.3 Presentation

De insamlade statistikuppgifterna sammanställs i Excel. Utöver resultat ingår även definitioner, metodbeskrivning och diagram. Tillsammans med Excelfilen tillgängliggörs enkäten som använts vid insamlingen, kvalitetsdeklarationen samt ett faktablad som beskriver några resultat i jämförelse med föregående år. Faktabladet redovisas i en svensk och en engelsk version.

4.4 Dokumentation

Denna produktbeskrivning utgör del av dokumentationen av statistiken. För ytterligare information eller frågor om statistiken kan kontaktperson på MFoF kontaktas.

5 Jämförbarhet och sammanvändbarhet

5.1 Jämförbarhet över tid

Sedan 2017 publicerar Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd den officiella statistiken för familjerådgivning. Officiell statistik om kommunal familjerådgivning har tidigare publicerats hos Socialstyrelsen för åren 2003–2016. Jämförelser mellan åren bör göras med hänsyn till förändringar i definitioner och beräkningssätt. Följande förändringar som påverkar jämförbarheten har gjorts:

- År 2003 definierades den yngsta åldersgruppen som besöker den kommunala familjerådgivningen som "under 20 år" medan den sedan år 2004 har definierats som 18–19 år.
- År 2003 användes åldersgruppen 20–59 år för jämförelser mellan länen i avsnittet Regionala skillnader. Från och med 2004 används åldersgruppen 18–69 år.

Tabell 2 visar antal personer 18 år och äldre som besökt familjerådgivningen för samtal under året samt andelen i befolkningen. Åren 2003–2009 användes folkmängd i åldersgruppen 20–69 år för att beräkna andel personer i befolkningen som besökt familjerådgivningen. Från och med statistiken som avser 2010 används folkmängd i åldersgruppen 18–69 år för beräkningen.

År 2020 förtydligades i enkäten att *samtal* avser både personliga besök på familjerådgivningen och digitala möten för rådgivning/ behandlingssamtal. Detta förtydligande gjordes i och med verksamheternas anpassning till följd av covid-19.

5.1.1 Påverkan till följd av covid-19

En viss nedåtgående trend av antal ärenden inom den kommunala familjerådgivningen kan ses under de senaste två åren. Någon analys har inte gjorts om huruvida detta, eller andra variabler som redovisas inom den officiella statistiken, kan härledas till covid-19.

5.2 Jämförbarhet mellan grupper

Statistiken möjliggör regionala jämförelser (riket, län och kommun) samt i viss mån jämförelser mellan olika åldersgrupper.

5.3 Samanvändbarhet i övrigt

Då statistiken enbart innehåller mängdstatistik går det inte att göra samkörningar med andra register.

5.4 Numerisk överensstämmelse

God överensstämmelse

Allmänna uppgifter

A Klassificeringen Sveriges officiella statistik

För statistik som ingår i Sveriges officiella statistik (SOS) gäller särskilda regler för kvalitet och tillgänglighet, se lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 2016:17) om kvalitet för den officiella statistiken.

B Sekretess och personuppgiftsbehandling

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8§ offentlighets och sekretesslagen (2009:400). Vid behandling av personuppgifter, det vill säga information som direkt eller indirekt kan härledas till en person som är i livet, gäller lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken samt EU:s dataskyddsförordning (2016/679).

Värden mindre än 5 sekretessmarkeras i tabellerna.

C Bevarande och gallring

Gallringsföreskrifter finns i RA-MS 2018:11 (Riksarkivets myndighetsspecifika föreskrift). Det publicerade materialet gallras inte.

D Uppgiftsskyldighet

Det är frivilligt att lämna dessa uppgifter då ingen uppgiftsskyldighet föreligger.

E EU-reglering och internationell rapportering

Statistiken är inte EU-reglerad och ingen internationell rapportering förekommer.

F Historik

Från och med 2017 publicerar Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd statistik om familjerådgivning.

Från 2003 till och med 2016 publicerade Socialstyrelsen statistik om familjerådgivning.

G Kontaktuppgifter

Statistikansvarig myndighet	Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd
Kontaktinformation	Malin Lundgren
E-post	malin.lundgren@mfof.se
Telefon	010-190 11 00